

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 10 januari 2025 inzake de geannoteerde agenda informele OJCS-Raad¹ 21–22 januari 2025, Warschau (onderwijs) (Kamerstuk 21 501-34-429).

De voorzitter van de commissie,
Bromet

Adjunct-griffier van de commissie,
Bosnjakovic

¹ OJCS-Raad: Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

Inhoud

- I. **Vragen en opmerkingen uit de fracties**
 - **Inbreng van de leden van de VVD-fractie**
 - **Inbreng van de leden van de NSC-fractie**
- II. **Reactie van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de agenda van de informele OJCS-Raad van 21 en 22 januari 2025 en hebben daarover nog enkele vragen.

Europese gezamenlijke graad

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de uitkomsten van de pilotprojecten over een Europese graad en het opzetten van gezamenlijke opleidingen door onderwijsinstellingen. Daarbij wordt onder andere genoemd dat nationale wetgeving een dergelijke samenwerking bemoeilijkt. Wat is het standpunt van de Nederlandse regering in deze?

De leden van de VVD-fractie vragen in hoeverre een gezamenlijke Europese graad van toegevoegde waarde is, bovenop de waarde van een diploma of graad die in een Europese lidstaat is gehaald. Bovendien constateren deze leden dat er reeds ruime opties bestaan voor Nederlandse studenten om in een ander Europees land te studeren en voor Europese studenten om hier te studeren. Kan de regering duiden of zij die toegevoegde waarde wel ziet en waarom? Hoe beziet zij het gezamenlijk aanbieden van opleidingen door instellingen in Europa? Is de regering voornemens om aanpassingen te doen in de Nederlandse wetgeving om barrières weg te nemen?

De leden van de VVD-fractie lezen ook over een «label» bovenop een diploma als tussenoplossing om de waarde van een opleiding te communiceren en vragen voorts of de Nederlandse regering haar voorkeur voor een dergelijk label kan duiden.

Europees niveau basisvaardigheden

De leden van de VVD-fractie nemen met zorg kennis van de EU²-brede afnametrend van het basisvaardighedeniveau. Zij vragen of de Nederlandse regering kansen dan wel mogelijkheden ziet tot Europese samenwerking om de basisvaardigheden te verbeteren of dat zij van mening is dat dit vooral een probleem van individuele lidstaten is. Worden er bijvoorbeeld onderling *best practices* uitgewisseld?

De leden van de VVD-fractie constateren dat er in 2021 in een EU-strategisch kader een benchmark van 15 procent is vastgesteld van scholieren die onderpresteren voor 2030. Kan de regering duiden of zij deze benchmark aanhoudt en of er consequenties verbonden zijn aan het niet behalen van dit doel?

² EU: Europese Unie

Inbreng van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de aanhangige stukken van de informele OJCS-Raad van 21 en 22 januari 2025. Naar aanleiding hiervan willen zij het volgende inbrengen.

Europese graad

De leden van de NSC-fractie merken op dat het tijdens de informele raad mogelijk zal gaan over de uitkomsten van de verschillende pilots rondom de Europese graad. Zij zijn benieuwd hoe de regering aankijkt tegen de uitkomsten van deze pilots.

De leden van de NSC-fractie merken op dat de huidige verkenning van een Europese graad deels lijkt gemotiveerd door de gedachte dat deze ten goede zal komen aan toegankelijkheid van het hoger onderwijs tussen de verschillende lidstaten en daarmee de mobiliteit van internationale studenten. Deze leden vragen in hoeverre deze doestelling op gespannen voet staat met het voornemen van dit kabinet om de instroom van internationale studenten naar Nederland juist meer te beperken. Zal de komst van een Europese graad deze instroom niet juist verder stimuleren in plaats van tegengaan? Deze leden zijn ook benieuwd in hoeverre zorgen over toenemende instroom van internationale studenten als gevolg van de komst van een Europese graad bij andere lidstaten aan de orde zijn.

De leden van de NSC-fractie lezen in de aanhangige stukken dat een Europese graad, mede door de komst van een Europees gestandaardiseerd kwaliteits- en erkenningskader, die deze graad moet ondersteunen, zou moeten bijdragen aan een *level playing field* voor alle onderwijsinstellingen in de EU. Verschillen tussen EU-lidstaten in de sociale voorzieningen voor studenten kunnen echter nog steeds oneerlijke en onwenselijke «concurrentievoordelen» in stand houden. In Nederland is het bijvoorbeeld relatief makkelijk om als internationale EER³-student aanspraak te maken op studiefinanciering, terwijl andere lidstaten daarvoor veel hogere drempels neerleggen. Als gevolg hiervan zullen lidstaten met gunstigere sociale voorzieningen in dit opzicht meer internationale studenten aantrekken ten opzichte van lidstaten waar deze voorzieningen soberder of geheel afwezig zijn. Deze leden vragen of de verkenning van de Europese graad daarom niet breder opgezet moet worden, zodat ook dit soort overwegingen worden meegenomen. Deelt de regering dit standpunt?

In verband daarmee herinneren de leden van de NSC-fractie aan de brief over beheersing van internationale studentenstromen van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 15 oktober 2024⁴ waarin hij vertelt over zijn voornemen om op Europees niveau te kijken naar manieren om de voorwaarden waaronder internationale studenten aanspraak kunnen maken op Nederlandse studiefinanciering aan te scherpen. Ook lezen deze leden daarin over zijn plan een Europees netwerk te vormen van specialisten op het gebied van studiefinanciering. Deze leden vragen welke vorderingen de Minister hier inmiddels in heeft gemaakt.

II Reactie van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

³ EER: Europese Economische Ruimte

⁴ Kamerstuk 22 452, nr. 91